

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
 illető küldemények a
 szerkesztőnek, anyagiak
 a laptulajdonosnak kül-
 dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.
 többszöri hirdetésnél elescbb.
 Nyilttér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és nyomdájában
 és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Állami tisztviselők nyugdíja.

Irta: Gál Lajos.

(A „Pesti Napló” 1000 koronás pályázatán díszeset nyert pályamű.)

III.

Az 1883. évi I. törvényeknek nemes intenciója tagadhatatlanul annak tartalmán vörös fonálként húzódik keresztül. Világos a törvénynek az az elve, hogy állami tisztviselő csak az lehet, a ki kimutatja a képzettséget, melyet a törvény az általa óhajtott pályára nézve megállapít.

Ezen elvet szem előtt tartva az idézett törvény 21 szakot jelöl meg, a melyre a tisztviselők — együttesen a másnémi közigazgatási tisztviselőkkel — pályázhatnak; ilyen szakok: a közigazgatási, jogi, tanügyi, orvosi, műszaki, bányászati, erdészeti, levéltári, posta, távirtda, tengerészeti, számviteli, pénztári, kezelési, büntetőügyi és vegyes szakok.

Ezen szakok közül az állami tisztviselők zöme a jogi és közigazgatási szakban folytatja pályáját s épen ezért — mivel sem teremtés, sem célom az egyes szakok intenzív ismertetése — csupán e két szakbeli minősítésre nézve kívánok kiterjeszkedni, hogy kimutathassam a tévedéseket, melyek a qualificationális törvény tág örvé alatt az uszuba becsusztak s hogy ha lehet, fölhívjam a közfigyelmet azon abnormitásokra, a melyek az állami tisztviselők egy részének ugy anyagi kárára, mint előmenetelük hátrányára vannak. No ha ezen abnormitásoknak semmi elfogadható indokuk nincs, sőt nem is érthetők.

A közigazgatásnál az állami tisztviselők a kir. pénzügyigazgatóságok, adóhivatalok, dohány, sóhivatalok és pénzügyőrségekhez vannak leginkább nagy számban beosztva. Az állami közigazgatás ezen felsorolt ágai főbb részeikben a fogalmazó, segéd- és kezelőszemélyzetből, jelesül pedig a pénzügyigazgatóságokhoz koordinált jeleggel rendelt számosztályból állnak. (I. 1889. évi XXVIII. t. c. 25. §-a.) A pénzügyigazgatóságok fogalmazói osztályába a gyakornoki, fogalmazói, segédtitkári és titkári. A szakminiszteriumban pedig synonym bár más elnevezésű s a titkárságtól feljebb menő osztálytanácsosi stb. állások vannak szervezve.

Az 1883. évi I. t. c. 3. §-ának a), b), c) és d) pontja értelmében, illetve pedig az 5. §.

II. bekezdése alapján a miniszteriumokban s a pénzügyigazgatóságnál fogalmazó csak az lehet, a kinek vagy ügyvédi, vagy tudori oklevele, vagy legalább jogvégzettsége és államtudományi államvizsgája van.

Ezt mondja világosan a qualificationális törvény, mást nem. Már most lássuk, hogyan érvényesítetik a törvény a gyakorlatban?

A m. kir. pénzügyigazgatóságoknál a jogvégzett — tehát előírt képzettséggel rendelkező — fogalmazók kivül nagy számmal vannak alkalmazva az ugynevezett kataszteri fogalmazók mint földadónyilvántartási biztosok, az 1889. évi 723. sz. pénzügyminiszteri rendelet, illetve „Utastítás” 6. §-ának b) pontja értelmében.

Ezek a földadónyilvántartási biztosok az idézett utastítás szerint világosan egy külön ágat képeznek s a gyakorlatban mégis a fogalmazói osztályba tartoznak. A földadónyilvántartási biztosok ugyanis mint pénzügyi fogalmazók, pénzügyi segédtitkárok és titkárok is fungálnak: a pénzügyi fogalmazói személyzet létszámába vannak beosztva, viselik azok címét, rangját, huzzák azok javadalmazását s mind emez előnyökkel szemben 4. mondd négy gimnázium vagy más középiskolai osztályú képzettséggel kezdik meg pályájukat a fogalmazói jogvégzettségével szemben.

Míg tehát egy pénzügyi fogalmazónak 16 évig kell tanulni (4 elemi, 8 középiskolai osztályt és 4 évi jogot végez) hogy pénzügyi fogalmazóvá lehessen, addig a földadónyilvántartási biztos elvégzi a maga négy elemi és négy középiskolai osztályát, kinevezik kataszteri irattárt kezelő tisztnek s lesz belőle pénzügyi fogalmazó.

Hol itt a különböző qualificationához mért fizetési arány? és hol van a magasabb képzettséget méltányoló előny?

Menjünk tovább.

Az állami végrehajtótól megkivántatik, hogy középiskolai, vagy azaz egyenrangú iskolai érettségét szerezzon s kinevezik a XI. fizetési osztály 3-ik fokozatába 500 ft. javadalmazás s annak megfelelő lakbérrel. Miután pedig a XI. fizetési osztálynak 3 fokozata van: 500—600 és 700 ftos, az állami végrehajtó leszolgálhatja a maga érettségi bizonyítványával a 40 esztendejét szorgalommal és becsülettel s elérheti, ha épen nagyon ügyeszik a 700 ftos maximumot s azzal mehet

nyugdíjba. Ezzel szemben még rosszabb helyzetű van a bírósági aljegyzőknek. Ezek meg ugyanolyan qualificationálval kezdik mint a pénzügyi fogalmazók, csak hogy államtudományi államvizsga helyett jogtudományit kell szereznők. Kinevezik őket a XI. fizetési osztály 2-ik fokozatába — tehát csak 100 ft-tal kapnak többet, mint az állami végrehajtók — akik négy évvel kevesebbet tanulnak, mint ők; viszont 200 ft-tal jut nekik kevesebb, mint az ugyanolyan qualificationájú pénzügyi fogalmazóknak azzal a különbséggel, hogy az aljegyzők, ha gyakorlati bírói vizsgálatot nem tesznek a XI. fizetési osztály első fokozatánál (700 ft) soha feljebb nem mehetnek és soha önálló munkakörbe nem juthatnak, hanem mindig a segédszemélyzetbe tartoznak, míg a pénzügyi fogalmazók minden magasabb képzettség megszerzése nélkül — kivéve a pénzügyi fogalmazói, alig számbavehető szakvizsgát — haladnak tovább s lesznek belőlük segédtitkárok, titkárok, pénzügyigazgató-helyettesek, pénzügyigazgatók, sőt közigazgatási bírák is.

Ugyancsak ilyen jelenségekkel találkozunk a kezelő személyzetnél is és egyformán a bíróságoknál és pénzügyigazgatásnál.

A pénzügyigazgatásnál vannak például az irodatisztek; qualificationójuk 4 középiskolai osztály s egy számba sem jöhet kezelési szakvizsga, ezzel a képzettséggel az irodatiszt lehet a pénzügyi irodavezető a X. fizetési osztály 3-ik fokozatában 800 ft. fizetés és lakbérrel; tehát a fogalmazóval egy rangban. A bíróságnál az irnok irodatiszt 800 ft. fizetéssel, vagy segédtelekkönyvvezető 700 ft-tal, majd telekkönyvvezető 800 ft-tal — de magasabb fizetési osztályokba juthatás jogával — vagy irodaigazgató, a ki gyakran albirói fizetést húz.

Sőt horribile dictu! még négy középiskolai osztály sem szükséges. Hiszen bármelyik laikus is olvashatja a „Budapesti Közöny”-ben, hogy irnoki (vagy a pénzügyi irodatiszti) állásnál — mi egyre megy — a kiszolgált altisztek (káplár, szakaszvezető, őrmester) előnyben részesülnek.

Már most, ha tudjuk, hogy a katonaságnál jó és pontos magaviselet mellett egy elemi iskolát végzett — tehát majdnem csak irni olvasni tudó — egyén minden különösebb nehézség nélkül felviszi

A „BÁCSKA” tárcája.

FÜRDŐI LEVÉL.

(Apróságok.)

Harkány, 1898. július hó.

Mikor a nap arany karimája kibontakozik a magas baranyai hegység mögött, akkor már nyílt-ség-pezség a sok beteg a fürdőházak körül, mint a méh a kaptár körül, hogy az élet mézét: a mindennél drágább egészséget magába viasszaszivhassa.

A sápadt, vézna alakok ott támaszkodnak a forrás karfájánál és mohón merítik poharaikat a gőzölgő kénese vízbe, hogy tartamából balzsamként irt csepegtessenek gyöttrő fájdalmaikra. Nemelyek pedig ivás közben olyan husan, olyan kőreleg tekintenek a forrás mellett álló és a reggeli nap enybe sugaraiban sütőkéző kőszoborra, mintha attól várnának segélyt, reményt és gyógyulást.

Szegény, sorvadó betegek! Bizony az a kőszobor, a melyről már nem lehet tudni, hogy Venus-e vagy Amor, mert az idő vasfoga ragyával verte ki az egész testét, — rajtakok már nem segít.

Halál ellen nincs orvosság!

A nyitott fürdő azurkék tükrében ezüst pikkelyű halak helyett a bének és kőszvényesek bukdaécsolnak. Messziről tekintve, azt hinné az ember, hogy valami tengeri ázalagok uszálnak a víz tükre, mert csak a fejük látszik ki, közelről azonban valamennyien úgy néznek ki, mint az afrikai rézbőrűek, a forró víz batása miatt. Sőt nemelyek arczine vetelkedik a legvörösebb tengeri rák színével is és merem állítani, hogy ha egy amerikai yankee meglátná őket, bizonyosan tengeri ráknak nézné, azután letorpedózná, és fölfalná, mint a spanyolokat.

Ajánlom is az én utadós kollegámnak, a ki pedig rófszámra szeretné inni a harkányi vizet, hogy ide ne jöjjön, ha kedves az élete.

Csinosok a „gyüdi szamarak” két puttonnyal a hátukon. Ezek már nem a vizivástól vörösödtek meg, hanem a nagy teherből, mert mióta a philoxera elpusztította a baranyai szőlőket, azóta a gyüdi barátok is „bikavér” helyett csak harkányi vízzel öblögtetik a torkukat, melyet a „csacsik” szállítanak — express — a hátukon.

És mondják, hogy azóta köszvény nem üt a „páterek” fejébe, sőt olyan egészségesek, mint az uri tök. A „kaszással” is szerződést kötöttek már, hogy a „klastromot” kerülje.

És ha bébe-bóba egy-egy barát mégis bekopogtat a menyország kapuján, szent Péter, a ki pedig már régi gárda-kapitánya a menybeli portának, olyan zavarba jön a ritka vendég látásán, hogy a szőresbűt borjubörnek nézi és volapük nyelven így köszönti az ismeretlen: — Schon wieder a' Schuster!

A Smelkele Grünspan a kakasdi „Kukurikú” című kocalapnak volt az újdonsza. Bekerekpározott hát a fürdőbe, hogy szenzációs szerelmi híreket „pecázzon” a lap számára.

Fülig porosan lépett le a biciklijéről és legott „szaglálódzói” kezdett.

A hold apró szarvait éppen akkor dugta ki az égen uszkáló baranyafelhők mögött. Smelkele egyenesen a közelebe eső lugasnak tartott, a melyet a vadszóló haragoszöld levelei úgy betakartak, hogy a gondolat se találhatott rajtuk keresztül utat a szabadba.

Itt megállott és hallgatott.

Gondolta magában: ez éppen azon hely, hol élned, halnod kell — akarom mondani, a hol egy újdonsz szerelmi rémhítoriákra bukkaúbat. A sápadt holdat ez alatt megint eltakarta valami kőbor felhő. Egészen sötét volt.

Smelkele Grünspan közelebb buzta kihégyezett füleit a lugasoz és újra hallgatott. Egyszerre valami nesz titotte meg a dobhartáját, mint mikor a gerle-pár turbékol, és utána valami cuppanás-féle is hangzott el a lugasban.

Meg van a nagyszerű „szenzáció” — mondta magában — és abban a pillanatban be is toppant a lugasba; de már a másik pillanatban ki is reptél a har-

matos fűre úgy, mintha sas szárnyai lettek volna, a pofáján viselven egy olyan csattanós pofonnak a nyomait, a melyekről a szakértők véleménye egyhangulag azt állítja, hogy Baranyában is megér testvérek között 10 drb csengő koronát.

Zongora és fuvola élénk hangjai rezgettették meg egyszerre a gyógyterem fehér falait. A fürdő közönség seregestül tudott be, hallgatni a szép zenét.

A fuvolat fújta egy szerelmes „Hóás”, a zongorát billegette egy még szerelmesebb kis lány és mellettki bájos, tülemtle bangokon enekelte egy legszerelmesebb másik kis „szirén” azt a fülbemászó jó nótát, a mi a fiatal sziveket langra lobbantja, az öregek kebleiben pedig a visszaemlékezés burjait pendíti meg, sokszor édesen, sokszor bánatosan...

Hogyan is szolt csak az a nóta?

Wekerle hozta törvénybe,
 Ne essél rózsám kétségbe;
 Apád se bánja,
 Hogy ha a lanyá
 Rabbins nélkül esküszik.

A közönség tapsolt, ujrázott, a „hármasszövetség” újra nótázott, a szomszédom pedig, a ki már nem mai legény és hozzá még komoly filozófus is, ez sugta a fülemben:

— És mondja még valaki, hogy a házasságot nem a földön kötik!

Bizony, az alkalom teszi az embert tolvajja.

— Me-e he! — ordította a vastag bajszu kalauz és a prűszkölő vasparipa egy szuszra elhozta a Joki Hühnersteigot, meg az ő kedves „élete párját”: Thosnelda asszonyt, Tolnábol — Baranyába.

A Joki nem utazott „stanciliban”, se petroleumban, hanem „kalabriaszban”, az asszony meg nagyon kedvelte a változatosságot és szórakozást.

A Joki egész nap kalabriaszozott, a menyecske pedig fűrdőzött és szórakozott, de nem vetette meg a csillogó uniformist sem, kivált ha az daliás huszártiszteken ragyogott.

akár őrmesterségig is: könnyű elképzelni, hogy egy volt káplár évek mulva, mint törvénytudó irodaigazgató, pénzügyi irodavezető, vagy pláne miniszteri segédhivatali igazgató is brillírozzik, arcul csapva a kvalifikációs törvénynek az államtisztviselői pályá megfelelő képzettségére irányuló intencióját!

Azonban még furcsább viszonyok vannak a pénzügyországnál. Itt a legénység létszámába bármint írni-olvasni tudó ép szervezettű egyén — tekintet nélkül, hogy volt-e katona, vagy nem — felvételük: kvalifikáció tehát mellékes. — Ha a közönséges finác (pénzügyi legény) jól viseli magát, lesz belőle szemléző, majd vigyázó, ha vizsgát tesz fővigyázó, később biztos. Ennek már 800 frt fizetése van, lótarása, tömérek kiküldetése és így nagyobb ur, mint a fogalmazó.

A kir. adóhivatalokról is szükségesnek látom megemlékezni.

Az adóhivatalhoz nyolc középiskolai osztály és érettségi bizonyítvánnyal nevezik ki az embert gyakornoknak évi 400 frt segélydíjjal; aztán az előírt szakvizsga letételével lesz belőle adótiszt 500 frt fizetéssel és lakbérrel. Ebből az 500 frtból levonják a szolgálati díjat, levonják a tisztbi biztosítékot, úgy, hogy ha jól tudom egy kezdő adótiszt 30 frtnál jóval kevesebbet kap ki fizetéséből havonta, tehát még rosszabb helyzete van, mint az írónak, noha ő homo maturus, amaz esetleg kiszolgált bakakáplár!

Ime, néhány fővonásban óhajtottam illusztrálni az 1883. évi I. teiknek a gyakorlati életben való téves alkalmazását. Vázlatosan — de legyen szabad remélnem, hogy hiven — tükröztem vissza, mely aránytalan, mely méltányosság nélküli és igazságtalan a kvalifikációs törvény gyakorlati érvényesítése. Hiszen, ha azért lett alkotva ez a törvény, hogy különbséget tegyen képzett és nem képzett államtisztviselő között; ha ennek a törvénynek a célja az, hogy a tanult ember jobb fizetésben részesüljön, mint a tanulatlan, úgy minél előbb meg kell szüntetni a ferdeségeket; ki kell egyenlíteni az abnormitásokat s meg kell menteni a törvény méltóságát azzal, hogy a magasabb kvalifikációt ne súlyosza le a csupán a parlagi értelmesség, a szorgalmas fizikai adminisztráció színvonalára!

Véget kell vetni annak a szégyenletes állapotnak, hogy a bakakáplár, a tudatlan finác, a képzetlen elem, egy rangba juthasson a középiskolát, sőt egyetemét végzett állami tisztviselővel.

Am ne redukálja az eszközrendő reformmunkát se a segédszemélyzet, se a kezelőszemélyzet rangját, haladását és fizetését; de emeljen válaszfalat a tudás és tudatlanság között; huzza meg azt a finom demarkációs vonalat, a mely feltünteti a különbséget a tanult, a kevésbé tanult és a magas képzettségű állami tisztviselő között.

Legyen status quo ante a kezelő- és segédszemélyzetnél, de legyen fizetés és rangkülönbség azokkal szemben a maturált és jogvégzett tisztviselők részére.

S ha az állami kormányzat egyik ágában a jogvégzett ember a X. fizetési osztályba tartozik, tartozzék oda a másik ágban is!

Egy kellemes délutánon megint összejött a kláberkompanyia és vagdosta egymás fejéhez a „tercet“ meg a „kvartot.“ A menyecske is megint fürdeni ment. Fürdés után azonban olyan szóraakozott lett, hogy a karját csupa feledékenységből beleöltötte egy fess huszárkapitány karjába és a kláberozó kompanyia mellett „sasirozott“ föl a szobájába.

A Jökl, a kinek éppen „kvart-ász-béla“ volt a kezében pirosból, annyira belemerült a kártyába, hogy észre se vette a mellette elhaladó csinos párt: a feleséget meg a huszárkapitányt.

Hanem a Mendl Blaufeck, aki ott „kibicelt“ a háta mögött, mindjárt rá jött arra, hogy „kutya van a kertben.“ Így szólott hát a Jöklhöz:

— O tied asszonygodot mastand lopjo el edj huszárkopetány.

— Oztot okornek látni — mondta a Jökl hűldeve és kiejtette a kártyát a kezéből.

Sietett is legott föl az emeletre, a felesége szobájába.

A dolgot megbeszélte a menyecske és hirtelen eltitatotta a huszárkapitányt.

A Jökl ajtóstul tört be a szobába és mindjárt aláttekintett az egyik ágy alá. Ott nem volt a kapitány.

— Ittend nem latok — mondta magában és megnezte a másik ágy alját is.

Ott sem találta.

— Ittend se nem tonalok — ismételte önelégülten. Vegre kinyitotta a szekrény ajtaját. De a mint kinyitotta, hirtelen be is csapta, mert ott állott a daliás huszárkapitány kivont karddal.

Jökl most ijedteben elordította magát:

— Ittend se nincs von.

Hat bizony, ő nem látta a faktól az erdőt, azaz hogy az ijedségtől a huszárkapitányt.

Thosnela asszony erre nagy habotába tört ki, Jökl pedig visszament a kompanyiához, fölszedte a kártyáját, újra kimondta a „kvart-ász-béla“ és megnyerte a partit, — de elvesztette az asszonyt.

Del Toró.

Szóval, oda kell hatni a törvényhozásnak, hogy az egyenlő képzettségű tisztviselő minden ágban egyenlő rangban, egyenlő fizetési osztályban, egyenlő haladási képességgel alkalmazassék; oda kell hatni, hogy a magasabb képzettség megfelelő körülmények között soha se degradáltassék a kisebb képzettség osztályába s hogy a tanulatlanság, csupán szorgalom, szerencse és véletlenség, vagy protekció folytán ne előzhesse meg a nehéz fáradsággal megszerzett tudományos alapon elnyert kvalifikációt. Mert ha sokáig így tart: a képzett tisztviselők száma apadni fog s bekövetkezik az, hogy a tanult ember elfordul a tisztviselői pályától (a mint ez a pénzügyigazgató-ságok fogalmazói személynél már észlelhető is, a hova a jogvégzett ember alig pályázik s egy pár év előtt hozott miniszteri rendelet alapján úgy igyekeznek a bajon segíteni, hogy magán uton jogot végzett alsóbbrendű tisztviselőket (adó-tisztek, számtisztek) neveznek ki fogalmazóknak) ha látja, hogy a tanulatlan elem is épen úgy halad, mint ő. Ez pedig viszont megszűlné a szellemi proletarizmust, a mi nemcsak a társadalomra, hanem az államra nézve is veszedelmessé válhatnék.

A kvalifikációs törvényt tehát reformálni s ez által a bajokat megszüntetni kell.

Julius 27-ike.

(Bácsmegegye jegyzői karóház.)

Véges elménk emlékei a nagy eseményekhez fűződnek, ezek szerint keletkeznek ünnepeink s az élet kalendáriumának nagy fekete betűivel irt gyásznapok. Egy szt László, egy Nagy Lajos, egy Mátyás király emléke mindig ünnepet jelent nemzetünk történetében; sőt legutóbb országunk közvéleménye, a törvényhozás is alkotott nemzeti ünnepet. A tatárjárás, a mohácsi vész emléke mindig gyásznap leszen édes hazánk történetében.

Ámde nemcsak az erdő, a liget, nemcsak a rózsza, de a rét, a szerény ibolya, sőt az utszéli kőrő és a csalán is megünnepli a tavaszt és megsirítja az őst: nemcsak a nemzeteknek, de a társadalom minden egyesületnek, minden családnak, még a legszegényebb koldusnak is van szíve, mindenik érez örömet és bánatot, mindeniknek van ünnepe és gyászja.

Materiális korszakunkban, midőn az apa fiut, a testvér testvért nem ismer s rokon rokont szípoloz ki, csak hogy tülzhelyén az aranyborjunak emelhesse oltárt; midőn az ember megtagadja Istenét, hazáját, jellemét, családját, csak hogy kinesszomját kielégítse; midőn a kenyértelen özvegyek s a szélnek eresztett árvák jaja az égbe kiált: akkor ha egy-két emberbarát szíve jóindulatából áldozatokat hoz a jótékonyosság oltárára, avagy a figyelmét mindenre kiterjesztő hazafias hatóságok majd itt, majd amott gyűjtéseket rendeznek jótékonyközlőkre, akkor a humanizmus istennője ünnepet ül.

Ám, midőn ugyanazok, kik feltűnési viszkegéből, avagy spekuláns célokból a nagylelkű főurak gyűjtő-ivein nagy összegeket jegyezhetnek; az ajtóféltánál imádkozó koldust egy fillér vagy csak egy darabka kenyér nélkül is „az Isten hírével“ bocsájtják el: akkor a humanizmus istennője mély gyászba öltözik.

E furcsa világ közepén foglalnak helyet a községi segédjegyzők, írások, végrehajtók stb. Nem tartoznak egyik csoporthoz sem, azért nem is hederít rájuk senki. Ők szolgálják a hazát, a társadalmat s e tengerkép minden egyes osztályát, minden egyes emberét szó nélkül, buzgón, fáradhatlanul és szegényen mindaddig, míg ereikben anyai vér pezseg, amennyivel a tollat bírják mozgatni. Ennek fejében — de csak addig, míg munkaeurájuk működik — megkapják minden napra, a bizony elég kis adagu, fekete kenyérüket.

Ezt e kis rajt, a nemzet mai napszámóit a keserű tapasztalat arra figyelmezteti, hogy él-tének teléről gondoskodjék.

Más kasok példájára a Bácsmegegyeiek is oda fordultak kérés szövegükkel kisebb hazájok mind ama tényezőihez, kiket lelkesen, oly odaadóan szolgálnak. Nem zajognak, nem követelnek, hanem körülbelül ekként esdekelnek: Uraink! Ti vagytok a nagybirtokosok, mi a szegény arató munkások; mi learatjuk a ti gabonáitokat, ti ezért részt szoktatok adni: engedjétek meg, hogy e részből egy bizonyos hányadot, megszegett kenyérünk pilléjét a ti csűrőtökbe, a ti élesztár-tokba évről-évre, darabról-darabra berakhassuk; őrizzék meg azt, gazdálkodjatok, intézkedjétek vele és majdan, ha örök kifogyott, adjatok abból egy-egy falatot, hogy azt a drága pár percet, melyet a Magasságbeli engedett még itt eltöltünk, ne legyünk kénytelenek önmagunk meg-rövidíteni. Nem vesztetek rajta, ime itt van, pontosan kiszámítottuk, hogy csak magatoknak használ-tok vele. Mig ellenben a magunk részéről előre is megígérjük, hogy biztos jövőnk tudatában kétszeres szorgalommal és törhetlen hűséggel szolgáljuk a reánk bízott ügyeket!

Julius 27-én

igen tisztelt jegyző urak! materialis korszakunk 300 elfeledettje kopogtat az önök ajtóin: vajjon mindegyikök elutasít-e egyet-egyét közülünk csak egy jó szó nélkül is? Kalapot emelünk a humanizmus ama nagyjai előtt, kiknek ajka bátran nyílik szólásra, hogy fennen hangoztassa: „jer kebelemre embertárs!“

Julius 27-ike

nagy nap, 300 segédjegyző napja, melyen hazánk 100-nál több községének ajka, pennája hivatott képviselője tör pálcát sorsunk fölött.

Rajta tehát jegyző urak! Önöktől függ, vajjon

Julius 27-ike

300 községi hivatalnoknak és a humanizmus eszményének ünnepe legyen-e vagy gyásznapja; válaszszanak!

Mi a legjobb hittel reméljük, hogy élet-könyvünkbe vörösbetűs ünnepnapot fognak beírni! Prigl-Szt.-Iván, 1898. július 21-én.

Égi Lajos,

s. jegyző.

Ujdonságok.

Személyi hír. Dr. Fejérfarkas László egyetemi tanár, a Nemzeti Múzeum könyvtárának igazgatója, a muzeumok és könyvtárak egyik országos felügyelője tegnap városunkban időzött és a városi könyvtár és megyei történelmi társulat gyűjtőmunkáját megtekintette.

Kinevezés. A földmívelési m. kir. miniszter Sas Ede ő-becsei kir. mérnököt a m. kir. folyamamérnöki hivatal személyzeti létszámába kir. főmérnöké nevezte ki.

Hírek az ügyvédi kamarából. A szabadkai ügyvédi kamara közölte, hogy Németh Matyas szabadkai ügyvédet és Joczics Mladen ő-becsei ügyvédet saját kérelmükre, továbbá Milassin Zsigmond bajai lakos ügyvédet elbálozása miatt, az ügyvédek lajstromából törölte, az utóbbi irodája részére gondnokul dr. Koller Imre bajai lakos ügyvédet rendelte ki.

A tanulók felvétele a zombori felső kereskedelmi iskolában. A tanulók beiratása szabályszerűen csak szeptember hó 1. és 3-án történik; tekintettel azonban arra, hogy az alsó és középső osztályba csak 40—40, a felsőbe pedig csak 30 tanuló vehető fel, az igazgatóság, a beiratási, könyvtári és értesítői díjaknak, összesen 3 frt 50 krnak lefizetése mellett a tanulók felvételét már az iskolai nagy szűntében is biztosíthatja. A felső kereskedelmi iskola három osztályból áll; az alsó (I.) osztályba oly tanulók vétetnek fel, a kik a gymnasium, real, vagy polgári iskola négy osztályát sikerrel végezték el. A felső (III.) osztály tanulói a tanév végén a vallás- és közoktatási és a kereskedelmi miniszterek biztosai jelenlétében érettségi vizsgálatot tesznek. A helybeli tanulók évi tandíja 20 frt, a vidékieké 30 frt, amely előleges félévi részletekben is lefizethető; ezen kívül fizetendő: beiratási díj fejében 2 frt, a német francia nyelvi társalgási órákért, a tornász és vivás tanításáért félévenként összesen 3 frt, az ifjúsági könyvtárra 1 frt és az értesítőre 50 kr. Szegény sorsu, jeles tanulók teljes tandíjmentességben részesülnek és tankönyvekkel is ingyen láttnak el. — Minden egyébre nézve az igazgatóság írásbeli, vagy szóbeli megkeresésre készséggel el felvilágosítást és szívesen ajánl vidéki szülőknek tisztességes családokat, amelyek tanulókat havi 16—30 frtért teljes ellátásra elfogadnak. Zombor, 1898. évi július hó. — Az igazgatóság.

A hódolói diszfelvonulás Eisenhut Ferenc palankai földink nagy festményének munkálatai már annyira haladtak, hogy a körkép befejezettek lehet mondani, úgy hogy most már csak, műszóval élve, a festmény összehangolásán, főképpen pedig az előtér megkésztésén dolgoznak. Az előtér munkálatait szintén a festmény megalkotója, Eisenhut vezeti. A körkép előtérének az a földadata, hogy a festmény magával a nézőtérrel, valóágos, nem festett tárgyak útján tökéletesen egybeolvadjon. Mai körképén is rendkívül nagy földadatot képez az előtérnek e módon való elkészítése, de itt a feladatot fölöttebb megnehezítette az, hogy az előtér ugyszólván két külön színvonallal bír. A nézőtérrel szolgáló bástyafal ugyanis a várpalota udvaráról egy színvonalon van, — míg az ellenkező oldalon, melyen a nézőtér alatt terül a Vérmező és ennek az egybeolvadás-tása, természetesen sokkal nehezebb. A kettős feladat megoldása azonban, amint az már is látható — kitűnően fog sikerülni, úgy hogy a néző családosa — amit az előtér előidézni hivatva van, — tökéletes lesz.

Gyászhir. Golovits Mária folyó hó 22-én délután 4 órakor hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése 23-án délután 6 órakor ment végbe. — A család a következő gyászjelentést adta ki: Golovits Jozefin úgy a maga, mint a kiterjedt rokonság nevében szomorodott szívvel tudatja, hogy egyetlen, forrón szeretett testvére Golovits Mária f. hó 22-én d. u. 4 órakor hosszas szenvedés és a halotti szentségek ajátos felvétele után életének 52. évében elhunyt. A boldogultnak hűlt tetemei folyó hó 23-án d. u. 6 órakor helyeztetnek örök nyugalomra a helybeli Szent-Rókus sirkertben. Zombor, 1898. évi július hó 22-én. Aldás és béke hamvaira!

Pályázat. A szegedi kir. ítélőtábla elnöke a vezetésére bízott kir. ítélőtábla kertületében írtésdésben lévő és évi 500 frt segélydíjjal javadalmazott több joggyakornoki állásra pályázatot hirdet. Kik ezen állások valamelyikét elnyerni kívánják, életkorukra, nyelvismeretükre, továbbá a jogitanfolyam bevezetésére a jogtudományi államvizsga vagy az első szigorlat letételére — valamint eddigi szolgálati és hadkötelezettségi viszonyaikra vonatkozó okiratokkal felszerelt kérvényüket a bírói ügyviteli szabályok 5. §-ának megfelelően 15 nap alatt a szegedi kir. ítélőtábla elnökéhez nyújtsák be — amennyiben kellő számban nem jelentkeznek, oly pályázók, a kik már eddig a jogtudományi államvizsgát vagy az első szigorlatot letették, kivételesen jogvégzett pályázók és nélkül is ki fognak nevezeteni.

Kinevezés. Karácson Gyula alispán a vármegye hivatalainál megírt 3 ideiglenes díjnoki állásra Buday Jenőt, Auer Oskárt és Vidakovits Jánost nevezte ki.

A Rudics-alapítvány. Mai számunk hirdetési rovatában közöltük 3 szor a Rudics alapítványra vonatkozó pályázati hirdetményt. Abból a fejedelmi hagyományból, mely a nemesen gondolkodó báró végakarata folytán vármegyénknek jutott, összesen 25, egyenként 400 frtos ösztöndíj kreálta. Huszonnégy fiatal fiú-tanulónak, 2-öt pedig leány-tanulónak adományoznak. Báró Rudics József rokonai elsőbbséggel részesülnek. Ez alkalommal adományozták ezeket az ösztöndíjakat először. A pályázati kérvényeket bezárólag augusztus 31-ig kell beadni. A közelebbi adatok a lapunk hirdetési rovatában közölt pályázati hirdetményből tudhatók meg.

Az aradi dalünnepély. A napokban járt le a jelentkezési határidő az augusztus hó folyamán Aradon megtartandó országos dalünnepélyre. Összesen 1065 dalos jelentkezett. Huszonegy dalárda versenyezik, ezek között a mi dalárdánk is, mely a Gaál F. „Honfida”-ával száll sikra. A budai dalárda csak mint közreműködő vesz részt. A lugosi magyar dalegyesület, a Kecskeméti városi és a kecskeméti polgári dalárda, valamint az újvidéki dalárda még nem küldték be versenytárgyuk címét. A debreceni munkás dalegyesület Vörösmarty „Késő vagy” c. darabjával versenyez, a melynek zenéjét, mint tudjuk, dr. Horváth Ákos szerette.

Dunafürdő. Vasárnap Gomboson a Linder-féle dunafürdőben a környék fürdőzői szép számmal voltak képviselve, akik két áttutató orvosnak igen szép és szak-szerű fejtegetéseiből tudták meg, hogy mily roppantul előnyös a dunai fürdő az ember egészségére, de különösen a gombosi. Ezt az érdeklődő közönség előtt a most említett orvosok így fejtették ki, ugyanis Gomboson a Linder-féle dunafürdő felett a Duna folyama hirtelen kanyarodik és a szeremi partokból különféle ásványokat old fel, amelyekben roppant idegerősítő erő rejlik: továbbá, mert a fürdő felett kiömlő O Duna pedig az iszapos anyagot mossa magával; végül pedig a fürdő fekvésének és építésének az előnyeit és hasznosságát azzal indokolták meg, hogy a tükörfürdők a víz folyása szerint feltöltődnek, alul pedig sekélyek és így a víz hidegebb rétege emelkedve — mert a víz a tükörfürdőben ismételtel megfordul — a vizeztől roppantul gyarapítja, a folyást pedig gyorsítja, és ebben rejlik a fürdő haszna, kibátása a fürdőzö. A víz hőfoka 18-5. A közlekedés Zomborból igen kényelmes, amennyiben a 4 órai vonattal délután oda, és ugyancsak ott eltöltött 3 óra múlva visszaindulhat a fürdőzö. A fenti előadásokat a fürdőzök éljenzéssel jutalmazták. Erre következett a hagyományos és elmaradhatlan hal-paprikás a vasuti vendéglőben, melynek magyaros és igen izletes elkészítésért Nevora vendéglős ismert jó konyhája érdemel dicséretet. Ezt az alkalmat a dunai fürdő kihasználására senki el ne mulasztja, mert aki elmulasztja, az a szakemberek előadása szerint önmagának legnagyobb ellensége. Anna napra nagyobb mérvű mulatság készül Gomboson.

Adakozás a Mezey-szoborra. A német-palánkai „Meyz Károly” szoboralapra befolyt további adományok a következők. Legutolsó kimutatásunk szerint volt 404 frt 51 kr. Azóta ismét befolytak következő adományok: Klein zenekar 15 frt, I. újpalánkai előleg-kezesi egyesület 2 frt 50 kr, Löbl Károly 2 frt, ifj. Dickmann Ferencz, Potzta Ferencz, Baum Sándor, dr. Holländer Deszö, Zeiss Károly, Adler Mór, Müller Béla, Seregi Józsa, Wighart Ede, Kössa György, Remai Antal, Heintz, dr. Kriszaber Béla, Gösscher Károly, Kirilovits Izidor, Rottmüller Miksa, Szakácsy Sándor, Ripszám János 1—1 frt, Holiga János, Horváth Károly, Fülke Pal 50—50 kr. Összesen 443 frt 51 kr. — Az adományozók névsorát legközelebb folytatjuk. A kitűnő levő gyűjtő izek e címre kértnek beküldetni: Csereveny Antal pénztáros urnak Német-Palánkán.

Megrendítő szerencsétlenség. Megdöbbentő szerencsétlenség birt kaptuk Szabadkáról. Egy katonatisztet elgázolt a kocsi; a szerencsétlen fiatal ember élet-halál között vívódik a szabadkai közlekedésben. Szabadkai levelezőnk folyó hó 23-iki kelettel a következőleg írja le a szomorú esetet: Soltész János honvédkezelőtiszt egész gyanútlanul ment ki tegnap délután négy óra tájban a balási uton levő honvédlaktanyába. Utközben egy ismerőseivel találkozáva, vele beszédebe elegyedett s úgy látszik annyira elmélyedtek a beszélgetésbe, hogy a mikor a kocsiuton átmenni akartak, a közvetlenül előttük jövő kocsit nem vették észre. A kocsin ülő Sinkovics János 16 éves subanc észrevette, hogy ebből baj támadhat, mert közvetlenül a lovak előtt mennek át, a beszélgetőkre kiáltott, ezek valószínűleg nem hallották a figyelmeztetést, ő pedig nem bírta már a lovakat megállítani, a lovak neki mentek a mit sem sejtő katonatisztnek, elütötték és a kocsi keresztül ment rajta, úgy, hogy a szerencsétlen katonatiszt több sebtől vérezve, eszméletlenül terült el a földön, ismerőse pedig még kellő időben félreugrott. A megrendült kocsi a lovak közé csapott, ezek vad futásnak eredtek, azonban egy épen arra haladó kerékpározó szakaszvezető utána vágatott és a kocsit megállította, a mely már a honvédlaktanya előtt volt. A szakaszvezető az örne kiáltott, hogy azonnal küldjön honvédeket hordágygyal az eset színhelyére, a kik a helyszínen megjelenve, a szerencsétlen katonatisztet a hordágyra tették és egy ott közelben lakó barátjához vitték, a hol az előhívott orvos első segélyben részesítvén, onnan a „Mária Valéria” közlekedésbe szállították, a hol most a súlyos esonttörések és zuzodások következtében élet-halál közt fekszik. Az eset után Hegedüs alkapitány azonnal megindította a szigorú vizsgálatot és több tanut hallgatott ki, a kiknek vallomásából eddig az tűnik ki, hogy a szerencsétlenségnek maga Soltész János az okozója.

A meggrasztott anyós. Baján egy leleményes polgártárs sehogy sem tudott megmenekülni napjától. Miudeu eszközt felhasználta, hogy anyósát — a ki Baján tartózkodása óta sok bajt és vizsalyt okozott házasságában — elűzze a háztól; de mind ez eredménytelen maradt. Végre vő uramnak azon ötlete támadt, hogy ha napa megint bosszantja, azzal ijeszti meg, hogy ellene mint veszedelmes szocialista izgató ellenfelet tesz a rendőrkapitányságnál és kerni fogja, hogy toloncolják haza. Midőn a vő komoly képpel ezt előtte kijelentette, az anyós annyira megijedt a toloncolástól, hogy nyomban összeszedte batyuját és még az nap hazautazott Karásebesre. — Ajánljuk e recipet az anyósokkal összefeheletlen vők figyelmébe.

Anna-bál. Nemes-Militicsen vasárnap pompásan sikerült Anna-bált rendeztek. Nemes-Militics község egész intelligenciája ott volt; az ott tartózkodó fürdőközönség és a Zomborból ez alkalomból kirándultak reggelig mulattak a kedélyes bálban. A bálról különben jövő számunkban részletesebb tudósítást közlünk.

Gyászír. Vettük a következő gyászjelentést: Alulírottak a legmelyebb fájdalommal tudatják a felejt-hetlen jó férj, szeretett apa, nagypapa és testvér Riedl József folyó évi július hó 22-én reggeli 7 óraker, életének 82 ik évében, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult földi maradványai folyó hó 23-án délután 4 óraker fognak a gyászházban (Antal-utca 234. sz.) beszenteltetni és a Szent Rókus sarkterben örök nyugalomra belyeztetni. Az engesztelő szentmise-áldozat pedig folyó évi július 28-án délelőtt 8 óraker fog a helybeli r. kath. templomban a Miden-batónak bemutatattni. Zombor, 1898. évi július hó 22-én. Legyen nyugalma esendes. Emléke áldott! Özv. Riedl Józsefné szül. Leitner Rozália, özvegye. Riedl Emma, Rell Jánosné szül. Riedl Julia, gyermekei. Rell János, veje. Rell Lajos, Rell Emma, Rell Mária, unokái. Özv. Leszer Mária szül. Riedl, testvére.

Névváltoztatás. Kiskoru Zweig Emil és Sándor, Zweig Mór bajai szállodabérlőnek fiait, vezetéknevüket „Ágai”-ra változtatták.

Levelezés.

Jankovác, 1898. jul. 22.

Tisztelt szerkesztő ur!

Csodálatos idöket élünk mi jankováciak. Mintha a levegőben volna valami idegizgató eseménynek az előhíröke. Ne tessék hinni kérem, hogy aszfaltírozni fogjuk utcáinkat: örülünk, ha saját gyártmányu elsőrendű tégláinkból a tíz év óta készülő járda csinálásához foghatunk; azt se tessék gondolni, hogy a költséges villanyvilágítás eszméjét magunkévá tettük; szerfölött örvendünk annak is, hogy ha az utcasarkokon petróleumlámpások világítanak öszi és téli esteken, amikor leg-alább abban fogunk gyönyörködhetni, hogy meddig ér a sár. Mértékül természetesen a csizmánk szolgál, mert hát mi magyarok vagyunk, akik még a sarat is csak azért sziveljük meg, mivelhogy az csak a papucsnak meg a cipőnek árt, amit rossz néven nem vehetünk, mert hogy az affajta veszélyes lábtakaró jöszögeket a „gyűlt-mönt” úpek viselik. Szóval az élvezetek száma egygyel szaporodik Jankón.

Valaki azt merészelt híresztelni városunkról, hogy rettenetesen el van dugva s szármalmas módon hátra maradt; akár csak a rák, úgy balad előre. Megbotránkoztatunk és szándékosan rosszakarat sugallta híresztelés fölött; mert igaz ugyan, hogy a szomszédos Tatabáza, mely hozzánk legközelebb esik, három órányi távolságra van, de ki merné Jankónak a bács almási kertület községei fölött való szellemi fölényét tagadni? Annyi tudásra vezet és oly virágzó egylet nincs a kertület egy községében sem, mint Jankón. Ez a tény pedig világos bizonyítéka városunk előrehaladásának. Hanem az igaz, hogy el vagyunk dugva. Ennek tulajdoníthatjuk, hogy ha valami idegen vetődik hozzánk, megbámulják, akár csak a Manó ur kirakatában a husz forintos selyemkendőket; viszont, ha mi vetődünk Bajára, avagy Szabadkára, a gunyos tekintetek özőnével kell megküzdennünk, mert a jankói ember fiziomiskája tipikus, az elzárkózottság hü kifejezője, ami, ha fizetéssel nem is jár, hiba, mivel a legtöbbben azt hiszik, hogy aki jankói, az egyszerűmüud falusi, pedig Jankovác nem falu, hanem város, mi legalább szentül meg vagyunk gyözdöve.

Multkor egyik újságban — mert még ez is jár hozzánk, — egy hirt olvastunk: a Dunát csatornával összekötik a Tiszával. Budapestnél lenne a csatornának egyik vége, a másik meg Szegelednél. Kicsiben mult, hogy a terv kivitelét a miniszteriumban meg nem akadályoztuk. Mennyivel helyesebb volna az a csatorna, így gondoltuk! Ha Kalocsától kiindulva, Jankót érintve, ugyancsak Szegelednél végződnek. Mennyi hasznot hozna ez nekünk is, meg az államnak is. De hát olyan az állam, hogy hidat, vasutat, csatornát, meg tücsököt-bogarat mindent csak Pestnek építtek, Jankó pedig marad elrejtve kincseivel a puszták homokja közepén.

Már kezdünk zúgolódni a legmagasabb állambal-talom ellen, amikor az a hirt töltte meg füleinket, hogy vasutat akarnak építeni még pedig Halastól kiindulva Jankót, Almást, Katymárt érintve Sztanisicsig.

A levél megjött a városbázára s a bíró gyűlést hitt össze, melyen nem csak a városi képviselők, hanem a közpolgárok is summásan megjelentek. A jegyző rövidesen előadta a tanács összehívásának okát és kezdte dicsérni a vasutat, a hogy illik, mondván róla szépet, jót sokat, többet, mint a mennyit a jóraváló bajadonról szokás. El is hitték mind, csak az a hiba, hogy most Bajánál a Dunát áthidalják s így az a kérdés merül fel, vajjon ennél fogvat a Halas—Baja közt építendő vasut, melyre Jankovác 40,000 forinttal hozzájárulni ajánlkozott már évekel előbb, nem lesz-e hamarosan a megvalósítás útjára terelve? Mivel pedig a Halas—Sztanisics között tervezett vasut építésének költségeihez való hozzájárulás csak az esetben volna oszterű, ha amaz rövid idő alatt meg nem valósulna; bár erről még határozat nincs; 30—35,000 frtnál többet Jankovác hozzájárulási költség fejében nem ad ezen legújabbban tervezett vasut kiépítésére. Amazt nem építik; emezt építenek, de áldozatot hozni érte nem fognak; így hat ez is csak terv marad. Szóval Jankó ezután is megmarad a világ közepén, épen ott, a hol száz évvel előbb volt.

Az azonban igaz, hogy attól az 50,000 forinttól is elesik Jankó, melyet a vasut évente a közlakosság zsebébe fizetne.

Szalonnás Péter uram egyszer azt mondta, hogy ha az az ördögkocsi a város alá jön, kimegy a tanyára s holta napjáig be sem tekint.

Ne feljen kend Szalonnás gazdram! ha föltámad, még akkor sem látja itt az ördög kocsiját.

Jankói.

Fürdői levél.

Harkány, 1898. július hó.

Mig az ember Zombortól Harkányig ér, majdnem egy teljes napi utat tesz meg vasuton és tengelyen. Ez pedig, az el kellemetlenségeit és faradalmait tekintve,

nemcsak a beteg emberről, de az egészségesnél is fölér egy kis spanyol inkvizícióval. Hanem amint az ember Harkányba ér és belép a fürdői parkba, elfelejti a szenvedett kellemetlenségeket és faradalmakat. E park valóban meglepő látványt nyújt a szemlélőnek. Nem tulzok, ha azt mondom, hogy párját ritkítja.

Gondos kezekre és még gondosabb feltügyeletre vaill az egész berendezése.

A roppant nagy területű (68 hold) parkban minden fürdővendég kényelmesen megtalálhatja a maga szórakozását.

A betegek az erdő százados tölgyeinek lombkoronái alatt üdülhetnek fel megbéult tagjaikat, a gyönyörű faszorok és még gyönyörűbb szőnyeg- és virággyakok közt talál szórakozást a mulatni vágyó fürdővendég, kitűnő cigány-zene mellett, mert a „fekete gyerekek” olyan édes nótákat csalsnak ki a „szarazfájukból”, hogy a barsanyi hegnyek a szíve is megmozdulna tőlük, ha köből nem volna.

A sűrű lombátorok, a vadregényes lugasok és az ezernyi szíubon pompázó szebbnél-sezbb és illatos rózsák közt pedig a szerelmesek turbékolhatnak szelid galambok módjára, és enyelgéseiket nem haborgatja más, mint a susogó falevél, az illatos virágok kelyheké sobjája és a lombredők közt besurranó ártatlan napsugar, mely aranyos zománcal vonja be az örömtől és boldogságtól ragyogó arcaikat.

Még az apró-cseprő nemzedék szórakoztatásáról is van gondoskodva a széles, nagy gyepgyakokkal, hol kényök-kedvök szerint kergethetik a himes szaruny pilangókat, títethetik magasra a labdát, vagy elnyujtozkodhatnak a puha, friss fűben és meselhetnek egymásnak aranyhajú tünderekről, elatkozott királyfiakról, meg arról, hogy valamikor régen hogyan szántotta föl napnyugtától kakas-szólaság az ördög a barsanyi hegyet csuda-nagy vas-ekével, hogy elnyerhesse Orbási Martha kezét, jég-hideg szívével együtt. Ha pedig az idő viszontagságai és szeszélyességei (mert tetszik tudni a szives olvasónak, hogy az idő is olyan szeszélyes, mint az a-szony) megtagadják a szórakozni vágyó fürdővendégetől azt, hogy a természet szépségeit a szabadban élvezhesse, akkor ott van a nagy gyógyterem, mely kényelemmel berendezve társalgót, olvasó- és kártya-szobát is foglal magában, sőt a zenekedvelők és a közönség szórakoztatására egy kitűnő zongorát is a falai közé zár tágas, virágtelep terraszszal, melynek oldalain a százkaru folyondar eleven zöld leveleivel kapaszkodik ég fele vetélytársaival, a harmattól csillogó futórozákkal.

A gyógyteremben az „arany ifjúság” minden vasárnap este táncra perdül és vigkedvvel járja a „kallai kettóst”, míg ki nem farad. Ez „Fárho fiai” olyan édes-örömet huzzák a talpala valót, hogy szinte a benékuak is kedvök kerekedik egy kis „ropogós csárdásra”.

A fürdő kénes vize, mely 64 C. fokú hőmérsékű, rendkívüli gyógyerővel bír; a különféle bajokban szenved emberiség ezrivel veszi igénybe nyaranta a természetnek ezen megbecsülhetlen áldását, melyet a tudomány és az emberi kéz szorgalma elég kényelemmel rendezett be a számára és javarészen teljesen meggyógyulva hagyja el a fürdőt, új erőt, új életkedvet merítvén a további munkához.

Az ország minden részéből tömegesen látogatják e helyet, szegények, gazdagok, fiatalok és öregek egyaránt és a délutáni sétányok úgy tarkállanak a minden rendű és rangu cifra népies viseletektől, mint a mező vadvirágai.

Egy „bácskai podegrás fürdővendég” gondolom azt írta e lapok hasábjain néhány hét előtt, hogy olyan sok szép zsidó leányt, mint itt, kevés helyen látott. No, én ezt nem merem állítani, nem azért, mintha félnek az én „kedves oldalbördämtől”, hanem azért, mert nem látom a szépet, a mi a lelket gyönyörködteti, a szemet csiklandozza.

Szodoma városa tízes kénesötöl pusztult el, mert benne — a szentírás szavai szerint — tíz igaz nem találtott. Ha ez mérvadó volna Harkányra is, az is elpusztulhatna, mert benne nemcsak tíz szép zsidó lányt, de egyáltalán 10 szép lányt sem találhatni. Nem is igen köneik itt polgári házassággal, hanem csak... harisnyókat. De a szerelmes szeladónoknak ez is elég a földi boldogságra.

Lehet, hogy az „Anna” bábra gyűlik majd össze a környékbeli „szépség” és ez a bal talán egy-néhány polgári házassággal is végződik.

De erről majd jövőre.

Del Toró.

Felölő szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó:

BITTERMANN ÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

3569. sz. kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Ceataalja községben leköszönés folytán üresedésbe jött inokai állásra pályázat hirdettetik.

Az állás javadalmazása előleges havi részletekben fizetendő 300 frt készpénz.

Felhívom pályázni szándékozokat, hogy felszerelt kérvényeiket hozzám **f. évi augusztus hó 6-áig** annál is inkább nyujtsák be, mert elkésett folyamodványok figyelembe vetetni nem fognak.

A választás hatánapja a pályázat lejártá után fog kitűznetni.

Baján, 1898. évi július 23-án.

Főszolgabíró szabadságon:

Szutrély,

szolgabíró.

2-1

Kiadó lakás.

Zomborban, bajai ut 12. szám alatti ház. f. évi november hó 1-étől kiadó. Bővebb értesítés **Ehrlich Nándornál** nyerhető.

Pályázati hirdetmény.

O-Kanizsa községben üresedésben levő s 300 frt évi fizetés, ruházat és teljes felszereléssel javadalmazott közszégi gyalogrendőri állásra ezennel pályázat hirdetik, felhívtnak pályázni szándékozóik, hogy felszerelt kérvényüket **f. é. augusztus hó 4-ig** ezen előjárósághoz adják be.
O-Kanizsán, 1898. július hó 21-én.

3-1

Az előjáróság.

Pályázat.

Karavukova (katholikus község) községi iskolájának megüresedett tanítói állásra ezennel **augusztus hó 20-ig** pályázat hirdetik. Jövedelme 480 frt havi előleges részletekben. A tannyelv német-magyar. A megválasztott köteles díj nélkül az ismételőiskolát tartani. A folyamodók köllőleg felszerelt kérvényeiket a karavukovai községi iskolaszékre címezve alulírottakhoz küldjék. Az állás szeptember 1-én foglalandó el.
Karavukova, 1898. július hó 20-án.

3-1

Turnovszky Rudolf,
iskolaszéki elnök.

Csödtömeg eladási hirdetmény.

Baumgarten Gyula vb. kulai fűszer- és rövidáru-kereskedő csödtömegébe leltározott bolti cikkek, szerelvények és egyéb ingók a csödválasztmány határozatahoz képest **ajánlati versenytárgyalás** (offert) útján egy tömegben lévén eladandók, felhívtnak venni szándékozóik, hogy a megadni céltól vételért szabatosan feltüntetendő és az alábbi leltári becsáraknak 10% at bá natpénzül tartalmazó írásbeli lepecsételt vételi ajánlatokat **folyó évi augusztus 7-ik napjának délelőtti 11 órájáig** alulírt tömeggondnoknál Kulán, vagy pedig dr. Révai Adolf ügyvéd, csödv. jegyzőnél Zomborban nyújtsák be.

Vevő köteles az ajánlatának elfogadásáról vett értesítéstől számított 8 nap alatt — a vételárnak előzetes felizetése ellenében — alulírt tömeggondnoktól a megvett tömeget átvenni s az átruházási illetéket viselni.
Ha vevő a feltételek bármelyikének eleget nem tesz, bánatpénzének elvesztésén felül a tömegnek okozott kárt is megtéríteni tartozik.

A csödválasztmány sem az árak minősége és mennyisége, sem a leltári számadatok helyességeért szavatosságot nem vállal és fentartja magának a jogot, hogy a legnagyobb ajánlatot se fogadja el.

Az eladandó tömeget képezik: a boltban, raktárban, pincékben és felszerben 77-2478. tételek alatt leltározott ingókból még meglévő fűszer- és különféle rövidárak, festékek, olajok stb. — befoglalva az 1930-60. tételig összeirt és 738 frt 20 krra felbecsült bolti állványokat és szerelvényeket is — 6443 frt 55 kr becsértékben, továbbá a 2479. tétel alatti kukoricagöré 100 frt és a 2480-2593. tétel alatt az udvarban, kamrákban, istállóban és padlásokon összeirt különféle szerelvények, faneműk és árucikkek 268 frt 76 kr becsértékben; a 10% bánatpénz kiszámítására alapul szolgáló leltári becsérték kitesz tehát 6812 frt 31 krt.
Az egész aruraktár közbejöttömmel mindenkoron megtekinthető.

A beérkezett ajánlatok felett a csödválasztmány dr. Bruck Armin val. elnöknel folyó évi augusztus hó 7-én délelőtti 11 órakor tartandó ülésen fog határozni.
Bács-Kulán, 1898. évi július hó 20-án.

Kovácsfi Agoston,
csödtömeggondnok.

3457. sz.
kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Lemondás folytán üresedésbe jött Bajmok és Kunbaja községekből álló bajmoki körállatorvosi állásra ezennel pályázatot nyitok és felhívom mindazokat, kik ezen állásra pályázni óhajtanak, pályázati kérvényüket **folyó évi augusztus hó 15-ig** annál is inkább nyújtsák be, mert az elkesetten beérkezett kérvényeket tekintetbe venni nem fogom.

A javadalmazás a következő:
Bajmok község részéről évi 450 frt, Kunbaja község részéről 150 frt előleges havi részletekben; továbbá mindkét községben magánosoknál teljesített gyógykezelésért szabályrendeletileg megállapított díjak, végre Bajmok községben a huszszemle után ugyancsak szabályrendeletileg megállapított díjak.
Bács-Almás, 1898. évi július hó 14-én.

3-2

Dr. Ritter,
szolgabíró.

7763. szám.
kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Járásombhoz tartozó B-Kula községében elhalálozás folytán üresedésbe jött, évnegyedenként előleges részletekben felvehető évi 500 frttal javadalmazott községi segédjegyzői állásra ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom ezeu állást elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket alulírott községi elöljáróságnál **folyó évi július hó 31-ig** nyújtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.
B-Kulán, 1898. évi július hó 16-án.

3-2

Dr. Széchényi Tamás,
főszolgabíró.

5. jknyvi szám.
R. A. B. 1898.

Pályázati hirdetmény.

A Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósága által kezelt ifjabb báró Rudics József-féle ösztöndíj-alapítványból az 1898-1899-iki tanévtől kezdődőleg adományozandó ösztöndíjak számát az alapítólevél 4-ik pontjának rendelkezéseivel képest erre illetékes és a vármegye törvényhatósági bizottsága által 1898. évi május hó 23-án tartott rendkívüli közgyűlésében 529. közgy. 1898. sz. a. hozott határozatával kiküldött bizottság 1898. évi július hó 4-én tartott ülésében megállapítván, ezennel közhírré tétetik, hogy a fentebb nevezett ösztöndíjalapból az 1898-1899. tanévtől kezdődőleg huszonöt (25) ösztöndíj és pedig az alapítólevél 7. és 9. pontjaira való figyelemmel, huszonhárom (23) fiú-tanulóknak, kettő (2) pedig leány-tanulóknak fog a m. kir. vallás- és közoktatási minster ur jóváhagyásának fentartása mellett adományoztatni.

Egy-egy ösztöndíj összege az alapítványi tőke 10.000 (tízezer) forint részleteként mindenkor egy évi kamatában, illetőleg 1 évi szelvénynek értékében van az alapítólevél 3. pontja szerint megállapítva, mely azonban 400 (négy száz) forintot meg nem haladhat.
Az ösztöndíjak az ösztöndíjasoknak az iskolai évben utólagosan félévenként fognak a vármegyei házipénztárból kifizetettü.

Az alapítólevél rendelkezéseivel képest: „7. Az ösztöndíjak Bács-Bodrogh megyei születésű vagy illetőségű, vagy a vármegye szolgálatában álló szülőktől származó kifogástalan erkölcsi, példás magaviseletű és jó, illetve kitünő előmenetelt tanúsító olyan tanulóknak vallás- és nemzetiségre való tekintet nélkül adományozhatók, a kik valamely fő- vagy algymnasium, fő- vagy alreáltanodában, felsőbb vagy alsófokú kereskedelmi iskolában, polgári iskolában, közép ipariskolában, elemi iskolai tanítói képző intézetben, felső nép- és polgári iskolai tanítóképző-intézetben (paedagogium), tudományos egyetemen, műegyetemen, jogakadémián, országos mintarajztanodában, vagy bármely más magasabb, illetőleg az előbb felsorolt iskolákkal egyenlő fokú, de minden esetben csakis a magyar állam területén levő tanintézetben folytatják tanulmányukat. Az ösztöndíjasok külföldi tanintézetekben tanulmányukat csak a bizottságna a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter által jóváhagyott határozata alapján folytathatják.

8. Az ösztöndíjak adományozásánál báró Rudics József oldalági rokonaitól leszármazó példás magaviseletű és jól tanuló ifjaknak vagy leányoknak, másodsorban Almás és Kunbaja község lakói példás magaviseletű és kitünően tanuló gyermekeinek a többi pályázókkal szemben mindenkor elsőbbség adandó.

9. A 4. pontban meghatározott bizottság az ösztöndíjak közül legalább kettőt olyan leánytanulóknak adományozandó, a kik a nők továbbképzésére szolgáló valamely felsőbb tanintézetben tanulnak, a kiknek azonban a 7. pontban kikötött feltételeket szintén igazolniuk kell.”

Felhívtnak ennek alapján az ösztöndíjban részesülmi kívánók, hogy a) a születésükre vonatkozó anyakönyvi kivonattal, b) az illetőségüket és erkölcsi viselkedésüket tanúsító helyhatósági bizonylattal, c) az illető tanintézet tényleges látogatását és előmenetelüket igazoló iskolai bizonyítvánnyal felszerelt kérvényüket — melyhez a szülők vagy gyóni viszonyaira vonatkozó helyhatósági bizonyítvány, továbbá a báró Rudics József oldalági rokonaitól leszármazó folyamodók részéről az ezen leszármazást igazoló okmányok és a bács-almási és kunbajai folyamodók részéről a szülőknek ezen községben való (állandó) lakásait igazoló helyhatósági bizonyítvány is csatolandók lesznek — **bezárólag 1898. évi augusztus hó 31-éig Bács-Bodrogh vármegye és Zombor sz. kir. város főispánjához** annál is inkább nyújtsák be, mert az alapítólevél 12-ik pontjához képest, a köllően nem szerelt, vagy a fentebb meghatározott pályázati határidőn túl benyújtott kérvények figyelembe nem vétetnek.

Kelt Zomborban, a báró Rudics József-féle ösztöndíj-alapítványi bizottság 1898. évi július hó 4-én tartott üléséből.

Vojnits s. k.,

főispán, mint a bizottság elnöke.

3-3

600. szám.
kig. 1898.

ÁRVERÉSI HIRDETMEY.

Alulírott előjáróság által ezennel közhírré tétetik, hogy Szántova községe által a magas kincstartól örök áron megvett halászlai jog és az ott termelt nád folyó évi október 15-étől hat egymásutáni (esetleg egy) évre **f. évi szeptember 8-án délután 1/4 órakor** Szántova községbáznál nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe adatik.

Kikiáltási ár: Az I. számú halászlai jog és nádért, melyért a folyó évben 595 frt fizettetett, évi 300 frt. A II. számú halászlai jog és nádért, melyért a folyó évben 75 frt fizettetett, évi 30 frt.

Az árverés többi feltételei a délelőtti hivatalos órák alatt alulírott jegyzőnél megtekinthetők.
Bánatpénz 10%.
Szántova, 1898. évi július hó 8-án.

Ódry Andor, **Sirok Péter,**
jegyző. 3-3 bíró.

Pályázat.

Bács-Martonos községben üresedésbe jött évi 240 frt készpénz fizetéssel s 60 frt ruha-átalánnyal javadalmazott 7. számú gyalogrendőri állásra pályázat hirdetik. Felhívtnak az érdekeltek, hogy pályázati kérvényeiket **folyó évi augusztus hó 5-ig** ezen előjáróságnál beadni el ne mulasztassák.
B.-Martonoson, 1898. évi július hó 20-án.

3-1

Az előjáróság.

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomtatásból.

Ifj. Heindlhofer Róbert

Zombor.

Idei töltésű ásvány- és gyógyvizek:

Bikszádi, **Salvator,**
Borszéki, **Scheebergi,**
Carlsbadi, **Selters,**
Emsi, **Petőfi** keserűviz.
Giesshübl, **Hunyadi** „
Krondorfi, **Ferencz József** „
Lividia, **Zrinyi** „
Margit, **Rákóczy** „
Mohai Ágnes, **Hercules,**
Marienbadi, **Levico,**
Polenai, **Roncegno,**
Parádi, **Guber forrás.**
Rohitschi,

Borok, pezsgők, Martell cognac.

Szegedi és veronai szalámi, sajtok stb.
Cement, Carbol, Carbolineum, Tincortal nagyban és kicsinyben.

A cséplőgéptulajdonosok különös figyelmébe ajánlom I. rendű gépolajamat, nagyban és kicsinyben; továbbá **Tovotte** *—8 **zsir és cylinder-olajat.**

A zombori magyar királyi pénzügyigazgatóságtól.

55,422. sz.
I. 1898.

Árlejtési hirdetmény.

A titeli ugynevezett matematikai, jelenleg kir. adóhivatali helyiséggel kapcsolatos adóárnoki lakás, kincstári épület átjavitását a nagym. m. kir. pénzügyminiszterium folyó évi május hó 6-án kelt 36,682 P. M. számú rendeletével 250 frt 45 kr költséggel engedélyezvén, alulírott kir. pénzügyigazgatóság vállalkozókat ajánlataiknak beadására az alábbiakban hívja fel.

1. Vállalkozó köteles a teljesítendő munkát 1898. október 15-ig befejezni.

2. A munkálathoz szükséges anyagoknak jó minőségűeknek, tartósaknak, a munkálatnak pedig kifogásolhatatlannak kell lennie.

3. Az ajánlatok, melyekben ajánlattevő kijelenteni tartozik, hogy az árlejtési hirdetmény feltételeit ismeri és magát azoknak aláveti, 50 kros bélyeggel ellátva, zárt borítékba teendő és azokhoz a 250 frt 45 kr vállalati ár 10% a, vagyis 25 frt készpénzben avagy állampapirokban bánatpénzül csatolandó, esetleg a bánatpénz letételét igazoló adóhivatali nyugta melleklendő.

4. Ajánlattevők közül annak ajánlata fog elfogadtatni, kie a kincstárra nézve a legelőnyösebb lesz s a kie a legnagyobb árlejtésű kedvezményt és a kincstárral szemben a legnagyobb biztosítékot nyújtja, de a pénzügyigazgatóság fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok el, vagy el nem fogadása felett szabadon határozhasson.

5. Ha vállalkozó a fenti feltételeknek eleget nem tesz, bánatpénzét elveszti és a helyreállítási munkát az ő költségére újabb árlejtési hirdetmény útján fogogauatosíttatni.

6. Vállalkozó a vállalati összeget a munkát befejezte után akkor fogja megkapni, ha azt a műszaki felülvizsgálat kifogásolatlannak fogja találni.

7. Vállalkozók következő ajánlatot tartoznak benyújtani: „En alulírott a titeli kir. adóárnoki lakás szolgáló kincstári épületnek 1898. október 15-ig való átalakítását % leengedése mellett frt krért magamra vállalom és a zombori m. kir. pénzügyigazgatóság 55,422/I. 1898. számú árlejtési hirdetményében foglalt feltételeknek magamat alávetem. A hirdetményben megjelölt okmányt, illetve 25 frt kr bánatpénzt ide mellekelem.”

8. Az ajánlatok beadásának határidejéül **f. évi augusztus hó 15-ik napjának délelőtti 10 óra**ja tüzetik ki, amely határnápig az ajánlatok alulírt kir. pénzügyigazgatósághoz címezve benyújthatók.

9. Elkésetten, vagy nem köllően felszerelt, avagy távirati ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Végül figyelmeztetnek vállalkozókat, hogy a végzendő munkát feltüntető részletes költségvetés a titeli kir. adóhivatalnál, a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthető.

Zombor, 1898. év július hó 18-án.

2-2

S z ú o s,
p. ú. igazgató h.

1369. szám.
1898.

Pályázati hirdetmény.

Gara községében leköszönés folytán üresedésbe jött egy gyalogrendőri állásra ezennel pályázat nyitattik. Felhívtnak az ezen állásra pályázni kívánók, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket alulírott községi elöljáróságnál **folyó évi július hó 31-ig** nyújtsák be, mert a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Ezen állás javadalmazása 200 frt évi fizetés, mely havi utólagos részletekben fog Gara község pénztárából kiutalványoztatni.

A megválasztott a választás napján állását azonnal elfoglalni köllő s ruházatát pedig saját költségén beszerezni tartozik.

Gara, 1898. évi július hó 21-én.

Pencz Ádám, **Dobler József,**
jegyző. bíró.

Egész...
Fél év...
Negyed...
A lap...
illető ki...
szerkesztő...
a laptula...
ce

Egyes szá

Állami

(A „Pesti Napló”)

Szol

Az államtis...
foglaltó szabály...
nak nevezük...
A szolgál...
állam által...
mutatója, más...
rendszeres kö...
tisztviselő pe...
Ilyen r...
sajnos, a ma...
rendelkeznek.

Vannak u...
a szolgálati v...
kötelességeit...
XXIX. t. c. e...
felelősséggel...
emliti a köz...
I. t. c., az 18...
évi VIII. t. c...
és 1891. évi...
szórványosan...
nem képeznek...
pragmatikát.

A szolgál...
kor, illetve r...
egyik törvény...
Az 189...
pontja, mely i...
„Előléptet...
annak van igé...
tési fokozatba...
az első”, meg...
matika alapf...
vény e föltét...
Nézzük e...
előléptetés h...
A mint a...
viselőink 11 f...
osztály közü...
osztály érde...
hivatalnokok...
értelemben ne...
hanem inkább

A „B

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I